

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่ทำรายได้ให้แก่ประเทศอย่างมหาศาลและมีบทบาทในการพัฒนาประเทศอย่างมาก โดยการพัฒนาการท่องเที่ยวตั้งอยู่บนพื้นฐานทฤษฎีการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่เชื่อว่า หากขยายอุปสงค์ (demand) ของการท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้นจะก่อให้เกิดการเพิ่มของอุปทาน (supply) ตามมาในลักษณะของการหมุนเวียนอันเกิดจากผลตัวทวีคูณ (Multiplier Effect) ตามทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ของเคนส์ (เกรียงศักดิ์ เจริญศักดิ์, 2539 : 19) ที่กล่าวว่า เมื่อการใช้จ่ายเกิดขึ้นครั้งหนึ่งในระบบเศรษฐกิจ จะมีผลทำให้การใช้จ่ายต่อ ๆ กันไปอีกหลายรอบ ดังนั้นเมื่อมีการใช้จ่ายเกิดขึ้นครั้งหนึ่งในระบบเศรษฐกิจ จะก่อให้เกิดรายได้แก่คนบางกลุ่ม ผู้ที่รับรายได้ก็จะนำรายได้ส่วนหนึ่งไปใช้จ่ายต่อกันไปเรื่อย ๆ ซึ่งเมื่อรวมการใช้จ่ายในรอบต่าง ๆ เข้าด้วยกัน จะพบว่า ทำให้เกิดรายได้มีมูลค่าสูงกว่าการจ่ายในครั้งแรกหลายเท่า หลักการนี้ในทฤษฎีเศรษฐศาสตร์เรียกว่า “ผลตัวทวีคูณ” ในระบบเศรษฐกิจของประเทศ การใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวเหล่านี้ได้กระจายไปสู่ภาคการผลิตและภาคบริการ ตลอดจนกิจกรรมอื่นๆ อย่างมากมาย นอกจากจะก่อให้เกิดการจ้างงานโดยตรงแล้วยังมีความเกี่ยวพันและกระทบต่อกิจกรรมอื่นๆ อย่างมากมาย ซึ่งรวมถึงการก่อให้เกิดการจ้างงานทางอ้อมอีกด้วย

จากสถิติที่ผ่านมาพบว่า การท่องเที่ยวสามารถสร้างรายได้ในรูปของเงินตราต่างประเทศ โดยในปี พ.ศ.2531 ประเทศไทยมีรายได้จากการท่องเที่ยว 78,859 ล้านบาท และเพิ่มเป็น 190,765 ล้านบาทในปี พ.ศ.2538 (มิ่งสรรพ์ ขาวสะอาด, 2540: (1-19)) ส่วน พ.ศ. 2548 ประเทศไทยมีรายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นเป็น 367,380 ล้านบาท (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2550: ระบบออนไลน์) โดยรายได้ที่เป็นเงินตราต่างประเทศเหล่านี้ช่วยให้เสถียรภาพดุลการชำระเงินของประเทศให้ดีขึ้น รวมทั้งยังทำให้เกิดรายได้ต่อชุมชนและท้องถิ่น อย่างไรก็ตาม เมื่อเปรียบเทียบกับอุตสาหกรรมอื่น ๆ จะเห็นได้ว่า อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่ต้องใช้แรงงานจำนวนมาก จึงนับได้ว่าเป็นแหล่งจ้างงานรายใหญ่ของประเทศจึงได้รับการส่งเสริมจากรัฐบาลเหนืออุตสาหกรรมใดๆ ตลอดช่วงของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ.2525 – 2529) ทั้งนี้เนื่องจากอุตสาหกรรมท่องเที่ยวสามารถนำเงินตราต่างประเทศเข้าประเทศถึง 3.7 หมื่นล้านบาท เมื่อสิ้นแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนที่ 5 ในปี พ.ศ. 2529 ซึ่งสูงกว่ารายได้จากการส่งออกผลิตภัณฑ์สิ่งทอข้าว และมันสำปะหลัง สินค้าเกษตรที่เคยเป็นตัวนำรายได้เข้าประเทศมาเป็นอันดับหนึ่ง โดยเฉพาะข้าวต้องเผชิญกับการแข่งขันในตลาดโลกอย่าง

รุนแรง ด้วยเหตุนี้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนที่ 6 (พ.ศ.2530 – 2534) จึงได้มุ่งเน้นไปที่การส่งเสริมการสนับสนุนการหารายได้เข้าประเทศจากการท่องเที่ยวมากกว่าส่งเสริมการค้าทางด้านการเกษตร รัฐบาลได้ประกาศให้ปี พ.ศ. 2530 – 2531 เป็นปีรุกด้านการตลาดท่องเที่ยวอย่างจริงจังเป็นครั้งแรกของไทย และได้กำหนดเป้าหมายการท่องเที่ยวอย่างจริงจังเป็นครั้งแรกของไทย โดยได้กำหนดเป้าหมายการท่องเที่ยวไว้ดังนี้คือในปี พ.ศ. 2534 ซึ่งเป็นปีสิ้นสุดแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ แผนที่ 6 คาดว่าการท่องเที่ยวต่างประเทศเพิ่มขึ้นเป็น 6.9 หมื่นล้านบาท พร้อมกันนั้นยังได้กำหนดอีกว่าจำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศที่เดินทางเข้าไทยจะเพิ่มขึ้นอีกปีละ 7 – 7.5 เปอร์เซ็นต์ และจะเพิ่มขึ้นเป็น 3.7 ล้านคน ในที่สุดท้ายของแผนฯ โดยจะเพิ่มระยะเวลาพำนักโดยเฉลี่ยของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศในอัตราเฉลี่ยปีละ 6.5 ในช่วงของแผนฯ กล่าวโดยสรุปการท่องเที่ยวนับเป็นอุตสาหกรรมหลักสำหรับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศทั้งปัจจุบันและในอนาคต เป็นแหล่งเงินตราเข้าประเทศและแหล่งจ้างงานตลอดจนการกระจายรายได้แหล่งใหญ่ที่สุดในปัจจุบันนี้ (นิคม จารุมณี, 2544: 244-252)

จากที่กล่าวมาแสดงให้เห็นว่าผลประโยชน์ที่เกิดจากการพัฒนาอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวมักมุ่งเน้นทางด้านเศรษฐกิจเป็นหลักซึ่งผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจดังกล่าวมักตกอยู่กับบุคคลบางกลุ่มที่มีศักยภาพในการดำเนินธุรกิจท่องเที่ยวหรือธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ในขณะที่ประชาชนในท้องถิ่นที่มีความใกล้ชิดและดูแลรักษาแหล่งท่องเที่ยวกลับมีส่วนร่วมในกิจกรรมการท่องเที่ยวน้อยมาก ดังนั้นผลประโยชน์ในทางเศรษฐกิจของการท่องเที่ยวจึงไม่นับสำคัญต่อชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนท้องถิ่นมากนัก ในขณะที่เดียวกันการท่องเที่ยวยังก่อให้เกิดผลกระทบต่อแหล่งท่องเที่ยวทั้งในด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพ สังคมและวัฒนธรรม

การพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวที่ดำเนินการโดยรัฐผ่านทางการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ตลอดจนการเปลี่ยนแปลงหรือนำเสนอรูปแบบการท่องเที่ยวในรูปแบบของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศโดยเป็นการพยายามประสานกันระหว่างกระแสการอนุรักษ์และการพัฒนาเศรษฐกิจเข้าด้วยกัน ยังมีข้อจำกัดอยู่มาก โดยเฉพาะการท่องเที่ยวเชิงนิเวศนั้นเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่มีหลักการและวัตถุประสงค์เพื่อตอบสนองต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน (sustainable tourism development) ซึ่งนับได้ว่าเป็นสิ่งที่ดีและจะมีผลทั้งโดยตรงและโดยอ้อมต่อการป้องกันหรือลดผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมทางกายภาพ สังคม และวัฒนธรรมแต่ด้วยข้อจำกัดด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยวของผู้ประกอบการและความร่วมมือจากชุมชนท้องถิ่นจึงส่งผลให้การท่องเที่ยวที่ผ่านมาไม่สามารถตอบสนองต่อจุดมุ่งหมายของการท่องเที่ยว

ความล้มเหลวในการพัฒนาและอนุรักษ์แหล่งท่องเที่ยวของรัฐและการจัดการท่องเที่ยวที่ไม่สนองตอบต่อหลักการพื้นฐานของการท่องเที่ยวนั้น อาจเนื่องมาจากการดำเนินการ

เกี่ยวกับการท่องเที่ยวที่ผ่านมาไม่เปิดโอกาสให้ชุมชนท้องถิ่นที่เป็นเจ้าของหรือใกล้ชิดแหล่งท่องเที่ยวได้เข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมการท่องเที่ยวทั้งในด้านของการบริหารจัดการ การดูแลรักษาและการใช้ประโยชน์จากกิจกรรมการท่องเที่ยวเท่าที่ควร ประกอบกับการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการท่องเที่ยวนั้นจำเป็นต้องเตรียมความพร้อมชุมชนอย่างเป็นระบบทั้งในด้านของการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว การจัดการท่องเที่ยวในชุมชน การจัดหานักท่องเที่ยว การประชาสัมพันธ์ และการพัฒนาบุคลากรในชุมชน (บุญเลิศ จิตตั้งวัฒนา, 2542: 214-218) ซึ่งการดำเนินงานเตรียมความพร้อมดังกล่าวต้องใช้ทั้งองค์ความรู้ งบประมาณ เวลา และความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นอย่างมาก จึงเป็นสาเหตุสำคัญประการหนึ่งที่ชุมชนท้องถิ่นไม่มีส่วนร่วมการจัดการท่องเที่ยว ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมาได้มีนักวิชาการเสนอแนวทางในการแก้ปัญหาการพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ ตลอดจนการจัดการทรัพยากรธรรมชาติในรูปแบบของประชาสังคม (civil society) ประชาคมตำบล และสิทธิชุมชน (ประเวศ วะสี, 2541; ยศ สันตสมบัติ, 2541) โดยแนวคิดดังกล่าวเสนอให้มองการพัฒนาในรูปองค์รวมและเสริมสร้างพื้นฐานหรือรากฐานของสังคมให้เข้มแข็ง โดยเฉพาะชุมชนจะมีวัตถุประสงค์ร่วม มีความเอื้ออาทรต่อกัน มีการกระทำร่วมกันและมีการเรียนรู้ร่วมกัน นอกจากนี้ในการอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรนั้นหากพิจารณาในมิติของสิทธิชุมชนแล้ว ย่อมจะก่อให้เกิดการดูแลรักษาและใช้ทรัพยากรแหล่งท่องเที่ยวในท้องถิ่นบนพื้นฐานของความมั่นคงในการยังชีพของชุมชนเหนือผลประโยชน์ส่วนตัว และความเป็นธรรมต่อระบบนิเวศ (ยศ สันตสมบัติ และอัมมาร สยามวาลา, 2541: 14)

อย่างไรก็ตามการส่งเสริมให้ชุมชนมีความเข้มแข็งและมีส่วนร่วมในกิจกรรมการพัฒนาโดยเฉพาะการส่งเสริมให้ชุมชนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในกิจกรรมท่องเที่ยวนั้นนอกจากทุกฝ่าย โดยเฉพาะรัฐจะต้องปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ที่เห็นความสำคัญและเชื่อมั่นในศักยภาพในภูมิปัญญาและการมีส่วนร่วมของชุมชนท้องถิ่น ในการดำเนินกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวแล้ว ชุมชนท้องถิ่นเองก็ต้องมีความตื่นตัว มีความตระหนักร่วมกันและมีศักยภาพในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม การกระจายผลประโยชน์ที่เกิดจากกิจกรรมการท่องเที่ยวในชุมชน และความสามารถในการสร้างความพึงพอใจให้แก่นักท่องเที่ยวด้วย ดังนั้นคณะผู้วิจัยจึงได้จัดทำโครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวขึ้น โดยคาดหมายว่าการดำเนินโครงการดังกล่าวจะนำไปสู่การพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน ส่งผลให้เกิดการกระจายรายได้จากการท่องเที่ยวในท้องถิ่น สามารถพัฒนาความเป็นประชาสังคมที่เข้มแข็งสำหรับการพัฒนาชุมชนท้องถิ่นให้มีความเข้มแข็งในการจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวในชุมชนที่มั่นคงและเป็นพื้นฐานในการประเทศต่อไป

1.2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อวิจัยและพัฒนาความเข้มแข็งชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวในพื้นที่โครงการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน โดยครอบคลุมตั้งแต่การพัฒนาศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์และการพัฒนาความเข้มแข็งชุมชน โดยมีวัตถุประสงค์ย่อยดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหา และความต้องการ ในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยว
2. เพื่อพัฒนาความเข้มแข็งชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวโดยครอบคลุมการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการท่องเที่ยว การจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม การตลาดนำเที่ยวและบริการ ตลอดจนจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ
3. เพื่อพัฒนาทักษะแรงงานด้านการจัดการท่องเที่ยวเพื่อหนุนเสริมความเข้มแข็งในการจัดการท่องเที่ยวของชุมชน
4. เพื่อประเมินผลการพัฒนาความเข้มแข็งชุมชนในการจัดการท่องเที่ยว

1.3. ขอบเขตของการวิจัย

1. การดำเนินโครงการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวเป็นการดำเนินการพัฒนาการท่องเที่ยวแบบยั่งยืนบนพื้นฐานของการให้สิทธิชุมชนในการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการท่องเที่ยวทั้งในด้านของการจัดการทรัพยากรท่องเที่ยวโดยเฉพาะการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการท่องเที่ยว การจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวและสิ่งแวดล้อม การตลาดนำเที่ยวและบริการ ตลอดจนจิตสำนึกในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ ดังนั้นการวิจัยครั้งนี้จึงศึกษาหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis) ในระดับชุมชนท้องถิ่นเป็นหลักในลักษณะของการพัฒนาที่เป็นพื้นฐานในระดับชุมชนให้เข้มแข็ง สามารถดูแลและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรการท่องเที่ยวในชุมชนท้องถิ่นเป็นหลัก ดังนั้นการดำเนินกิจกรรมย่อยๆ ของโครงการจึงเป็นไปตามแนวทางการตกลงร่วมกันของสมาชิกในชุมชนที่เข้าร่วมโครงการ

2. การคัดเลือกชุมชนเพื่อดำเนินการวิจัยครั้งนี้เป็นชุมชนที่อยู่ภายใต้โครงการท่องเที่ยวที่เกิดจากผลการวิจัยในโครงการย่อยที่ 1 เพื่อให้เห็นกรณีตัวอย่างหรือรูปแบบในการพัฒนาโครงการท่องเที่ยวที่เน้นทั้งในด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การพัฒนาด้านการจัดการแหล่งท่องเที่ยวและการพัฒนาชุมชนเพื่อมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยวซึ่งเป็นการพัฒนาอย่างครบวงจรทั้งโครงการท่องเที่ยว

1.4. นิยามศัพท์เชิงปฏิบัติการ

ความเข้มแข็งชุมชน หมายถึงชุมชนที่มีสภาพรวมกันเป็นปึกแผ่น สมาชิกในชุมชนรู้สึกว่าคุณเองเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน ชุมชนสามารถควบคุมและจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นได้ด้วยตนเองเป็นส่วนใหญ่ สามารถที่พึ่งพิงตนเองได้และพัฒนาศักยภาพของตนเองได้อย่างต่อเนื่อง

การจัดการท่องเที่ยว หมายถึง การวางแผนการท่องเที่ยวและการดำเนินการตามแผน โดยมีการจัดองค์กร การบริหารงานบุคคล การอำนวยความสะดวกและการควบคุมอย่างเหมาะสม รวมทั้งมีการประเมินผลการท่องเที่ยว ซึ่งในภาพรวมจะมีเป้าหมายของการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์อย่างเหมาะสมที่สุด ยาวนานที่สุดตามความสามารถในการรองรับของพื้นที่ และสามารถรักษาหรืออนุรักษ์สภาพของทรัพยากรการท่องเที่ยวไว้ได้มากที่สุด

การมีส่วนร่วมของชุมชนในการท่องเที่ยว หมายถึง การที่สมาชิกในชุมชนมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ในทุกขั้นตอนของกระบวนการพัฒนามีการรับผลประโยชน์และรับผิดชอบผลของการดำเนินการพัฒนา

กระบวนการสร้างการเรียนรู้ หมายถึง การเพิ่มความรู้ให้กับคนในชุมชนโดยวิธีต่างๆ ได้แก่ กระบวนการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม การอบรม การสาธิต การฝึกปฏิบัติงานและการศึกษาแลกเปลี่ยนเรียนรู้

โครงข่ายการท่องเที่ยว หมายถึง เส้นทางการท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงกันมีลักษณะเป็นวงจร โดยนักท่องเที่ยวสามารถเดินทางท่องเที่ยวไปและวนกลับมายังจุดเดิมโดยไม่ต้องกลับทางเดิม

การพัฒนาความเข้มแข็งชุมชนในการจัดการท่องเที่ยว หมายถึง การส่งเสริมภูมิปัญญาและระดมความคิดเห็นของคนในชุมชนในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชน รวมทั้งมีการกำหนด โครงสร้าง กลไกการดำเนินงานของกลุ่มและส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมกันในชุมชนและร่วมปฏิบัติงานให้เห็นผลที่เกิดขึ้นจากการดำเนินงานของกลุ่ม

ความเข้มแข็งของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยว หมายถึง การรวมกลุ่มกันของชุมชน เพื่อให้การบริการด้านการท่องเที่ยว เน้นการเรียนรู้และเชื่อมโยงเครือข่ายด้านการท่องเที่ยว การมีจิตสำนึกร่วมกันในการคิด การตัดสินใจ การร่วมรับผิดชอบด้านการท่องเที่ยว ตลอดจนมีเป้าหมายร่วมกันและยึดถือผลประโยชน์ของสมาชิกจากการท่องเที่ยว และมีการบริหารจัดการที่ดี

กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน หมายถึง กลุ่มจังหวัดภาคเหนือที่ประกอบด้วยจังหวัด เชียงใหม่ ลำพูน ลำปาง แม่ฮ่องสอน เชียงราย พะเยา แพร่ และน่าน

1.5. ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ผลการดำเนินโครงการจะทำให้เกิดการพัฒนารูปแบบที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาศักยภาพของชุมชนท้องถิ่นให้มีความเข้มแข็งและมีส่วนร่วมในกิจกรรมการท่องเที่ยว เชิงอนุรักษ์ในชุมชนท้องถิ่นอย่างเหมาะสม สามารถพัฒนาการท่องเที่ยวให้เกิดความยั่งยืน (Sustainable Tourism Development) ต่อไป โดยคาดหมายว่าโครงการวิจัยจะก่อให้เกิดผลกระทบต่อเชิงเศรษฐศาสตร์ และด้านสังคม ดังนี้

ผลกระทบของโครงการในเชิงเศรษฐศาสตร์

ส่งผลให้ชุมชนมีความเข้มแข็งโดยชุมชน สามารถกำหนดเงื่อนไขและต่อรองกับองค์กรธุรกิจนำเที่ยวภายนอกชุมชน และเข้าไปมีส่วนร่วมในกระบวนการธุรกิจนำเที่ยวในชุมชน ทั้งส่วนที่เกี่ยวข้องกับกิจกรรมนำเที่ยวในชุมชนโดยตรง เช่น ผู้นำเที่ยว ไกด์ และดำเนินกิจกรรมนำเที่ยว แล้วยังเกี่ยวข้องกับธุรกิจอื่นที่เกี่ยวข้อง เช่น การจำหน่ายของที่ระลึก อาหารเครื่องดื่ม และการให้บริการที่พัก ส่งผลให้สมาชิกในชุมชนมีรายได้เพิ่มขึ้น นอกจากนั้นยังสามารถลดปัญหาการว่างงานของผู้ย้ายถิ่นกลับภูมิลำเนา นอกจากนี้จะช่วยก่อให้เกิดการกระจายรายได้ ทำให้สมาชิกในชุมชนเห็นคุณค่าของทรัพยากรท่องเที่ยวในชุมชนเกิดความรัก ห่วงแหนและร่วมกันทะนุบำรุงรักษาแหล่งท่องเที่ยวเหล่านั้นให้คงสภาพและเกิดประโยชน์สูงสุดแก่คนในชุมชนและธุรกิจนำเที่ยวโดยทั่วไป

ผลกระทบของโครงการในด้านสังคมสิ่งแวดล้อม

ชุมชนที่มีศักยภาพและมีความเข้มแข็งย่อมสามารถพึ่งตนเองได้ สามารถส่งเสริมให้สมาชิกในชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรม สามารถบริหารจัดการทรัพยากรการท่องเที่ยวในชุมชน และได้รับประโยชน์จากกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ในชุมชน ก่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพชีวิต และลดปัญหาการย้ายถิ่นเข้าสู่เมืองของสมาชิกในชุมชน พร้อมทั้งรองรับผู้ย้ายถิ่นกลับภูมิลำเนา นอกจากนั้น ยังก่อให้เกิดความเป็นธรรมในการใช้ทรัพยากรของชุมชน อันจะส่งผลให้เกิดการอนุรักษ์ทรัพยากรท่องเที่ยว